

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут філології

«ПОГОДЖЕНО»
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« ____ » _____ 20__ р.

ПРОГРАМА
з історії зарубіжної літератури для
комплексного екзамену з іноземної мови
та зарубіжної літератури

для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки 6.020303 Філологія (мова і література (англійська)
напряму підготовки 6.020303 Філологія (мова і література (німецька,
іспанська, італійська, французька, японська, китайська)
напряму підготовки 6.020303 Філологія (переклад)

Затверджено
на засіданні кафедри світової
літератури

протокол № 8 від «05 квітня» 2017 р.

Завідувач кафедри

Ковбасенко Ю.І.

ЗМІСТ

Вступ

1. Загальні вимоги до атестації
2. Етапи та загальний зміст комплексного кваліфікаційного екзамену
3. Вимоги до змісту кваліфікаційних робіт (бакалаврських робіт)
4. Організація діагностики якості підготовки (атестація)
5. Критерії оцінювання якості підготовки
6. Методичне забезпечення атестації

Список рекомендованої літератури

ВСТУП

Професійна підготовка фахівця – це формування розвиненої, компетентної, здатної швидко адаптуватися до динамічних умов діяльності особистості на основі удосконалення змісту й технологій навчання студента.

Комплексний екзамен з зарубіжної літератури є важливим завершальним етапом у підготовці фахівця. Мета цього іспиту полягає не лише у перевірці знань випускників, їх готовності до практичної діяльності за спеціальністю, але й у стимулюванні їх подальшого саморозвитку й самовдосконалення. Планомірна самостійна робота студентів, особливо під час підготовки до комплексного екзамену, допомагає систематизувати, глибше осмислити і закріпити знання, отримані в процесі вивчення тієї чи іншої дисципліни.

На комплексний екзамен виносяться основні питання з теорії та історії зарубіжної літератури. Це дасть змогу перевірити рівень підготовки майбутніх учителів-словесників, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у швидкому потоці наукової інформації з питань літературознавства.

Навчальному курсу “Історія зарубіжної літератури” належить одне з найважливіших місць з-поміж дисциплін, що вивчаються при підготовці фахівців-філологів у вищих навчальних закладах України. Програма екзамену охоплює матеріал, пов’язаний з вивченням вступу до літературознавства, тенденцій розвитку історії зарубіжної літератури.

На комплексний екзамен виносяться питання, найбільш важливі для виявлення рівня теоретичної та методичної компетенції майбутнього вчителя зарубіжної літератури.

З метою підвищення ефективності програми як навчально-методичного документа до неї також включені списки рекомендованої літератури.

У програмі не названі практичні уміння, якими має володіти студент, адже такою перевіркою випускника була педагогічна практика. На комплексному іспиті оцінка сформованості вмінь проводиться опосередковано, критерії її визначення – правильність уявлень студента про функціональний характер того чи іншого вміння, його роль в організації навчального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має

знати :

- вивчені етапи всесвітнього літературного процесу;
- найважливіші відомості про творчі методи та літературні напрями (бароко, класицизм, сентименталізм, романтизм, реалізм, символізм, неоромантизм, модернізм, авангардизм, постмодернізм);
- місце і значення вивчених творів у доробку письменника та літературному процесі певного періоду;
- характерні особливості індивідуального стилю основних представників зазначених напрямів;

уміти:

- розрізняти літературні напрями;
- аналізувати й інтерпретувати художній твір у єдності його змісту й форми;
- виявляти основні проблеми, порушені у творі, що вивчається;
- визначати жанрові особливості вивчених творів;
- порівнювати твори, їхню проблематику та системи образів;
- користуватися словниково-довідковою та науково-дослідницькою літературою.

Знання та вміння, отримані під час вивчення цієї навчальної дисципліни, мають скласти основу майбутньої практичної діяльності бакалаврів.

Рекомендована програма складена з урахуванням вимог, що висуваються до студентів на випускному екзамені, з метою виявлення різнобічних і глибоких знань з циклу фахових дисциплін.

Комплексний екзамен для студентів спеціальності 6.020303 «Філологія (мова і література (англійська)», 6.020303 «Філологія (мова і література німецька, іспанська, італійська, французька, японська, китайська), 6.020303 «Філологія» (переклад) (ОКР «бакалавр», денна форма навчання) проводиться в усній формі.

Випускник повинен засвідчити вміння застосовувати набуті знання на практиці, розкривати закономірності еволюції мовних одиниць і категорій з умінням виокремити етапи тих чи інших наукових парадигм. Актуальним постає завдання відповідності вимог комплексної атестації випускників вимогам сучасної школи.

Розділ 1. Загальні вимоги до атестації

1.1. Атестація випускників за напрямом 6.020303 «Філологія (мова і література (англійська)», 6.020303 Філологія (мова і література (німецька, іспанська, італійська, французька, японська, китайська); 6.020303 «Філологія (переклад) здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення цілей освітньо-професійної підготовки.

1.2. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра галузі знань 0203 Гуманітарні науки за напрямом 6.020303 «Філологія (мова і література (англійська)», 6.020303 Філологія (мова і література (німецька, іспанська, італійська, французька, японська, китайська); 6.020303 «Філологія (переклад)» з використанням загальнокомплексних методів комплексної діагностики: написання і захист бакалаврської роботи та складання комплексного кваліфікаційного комплексного іспиту з фаху.

1.3. Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки, є змістовні модулі дисциплін.

1.4. Атестація якості підготовки бакалавра з напрямку підготовки «Філологія (мова і література (англійська), Філологія (мова і література (німецька, іспанська, італійська, французька, японська, китайська), «Філологія (переклад) щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам ОКХ здійснюється після виконання студентами навчального плану у повному обсязі Екзаменаційною комісією вищого навчального закладу з цього фаху. Голову ЕК затверджує Вчена рада Університету.

Кваліфікаційні роботи виконуються у вигляді бакалаврської роботи.

Діагностика якості підготовки бакалаврів здійснюється під час атестації бакалаврів у терміни, що передбачені навчальним планом.

Розділ 2. Етапи та загальний зміст комплексного кваліфікаційного екзамену

Комплексний кваліфікаційний екзамен, що передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів, оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки студентів відповідно до об'єктивних критеріїв.

Зміст теоретичних і практичних питань і завдань, що виносяться на екзамен, орієнтується на діагностику рівня опанування бакалавром професійних компетенцій, що визначені у галузевому стандарті «СВО ОКХ Київського університету імені Бориса Грінченка. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра».

Додаток А

Дисципліни, що виносяться на комплексну атестацію

№ з/п	Шифр навчальної дисципліни за ОПІ	Дисципліна, що виносяться на комплексну атестацію
1	2	3
1		Історія зарубіжної літератури

На основі узагальнених завдань випусковими кафедрами вищого навчального закладу за напрямом підготовки створюються екзаменаційні білети.

Комплексний комплексний екзамен з фахових дисциплін бакалаври складають за розробленими і затвердженими на відповідних кафедрах екзаменаційними білетами, до яких увійшли питання, спрямовані на виявлення у студентів загальнотеоретичних знань, вміння застосовувати інтегровані знання програмового матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання екзаменаційних білетів, що охоплювали увесь зміст програми з дисциплін, мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Комплексний кваліфікаційний екзамен з фахових дисциплін

Зразок екзаменаційного білету

Київський університет імені Бориса Грінченка Інститут філології

Погоджено
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ Жильцов О.Б.

« » _____ 2017 р.

Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія (мова і література (німецька))
Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»

Комплексний екзамен з німецької мови та зарубіжної літератури

Екзаменаційний білет № 1

1. Äußern Sie Ihre Meinung über den Inhalt des Textes. Erklären Sie Deklinationsprinzipien der Adjektive im Deutschen und die Besonderheiten der Komparationsstufenbildung in der deutschen Sprache. Поясніть на прикладах із тексту принцип відмінювання прикметників німецької мови та особливості творення ступенів порівняння прикметників. Висловіть свою думку щодо змісту прочитаного тексту.
2. Wie realisiert sich Weiterbildung in Deutschland und in der Ukraine? Nennen Sie gemeinsame und unterschiedliche Züge. Як реалізується подальша освіта у Німеччині та Україні? Назвіть спільні та відмінні риси.
3. Гомер. «Іліада»: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості. Гомерівське питання.

Затверджено на засіданні кафедри
германської філології
протокол № від «__» березня 2017 р.
Зав. кафедри _____ І.Р. Буніятова

Затверджено на засіданні кафедри
світової літератури
протокол № від «_» квітня 2017р.
Зав. кафедри _____ Ю.І. Ковбасенко

Питання екзаменаційних білетів орієнтовані на перевірку системи знань випускника та його вміння чітко будувати свою відповідь із використанням належної кількості фактів й аргументів, оперуванням відповідним ілюстративним матеріалом для доведення висловленого.

Питання з історії зарубіжної літератури стосується висвітлення питання про творчий доробок та детальну характеристику творів таких авторів, як: Гомер, Есхіл, Вергілій, Данте Аліг'єрі, М. Сервантес, В. Шекспір, П. Кальдерон, Ж. Мольєр, Д. Дефо, М. Вольтер, Й. В. Гете, Е. Гофман, Дж. Байрон, В. Скотт, В. Гюго, О. Пушкін, М. Гоголь, М. Лермонтов, А. Стендаль, О. де Бальзак, Ч. Діккенс, Л. Толстой, Ф. Достоевський, Г. Ібсен, Б. Шоу, А.П. Чехов, А. Ахматова, Ф. Кафка, М. Булгаков, Б. Брехт, Ж. Сартр, А. Камю, Е. Хемінгуей, Г. Гарсія Маркес.

Орієнтовні питання до атестаційного іспиту з історії зарубіжної літератури

1. Гомер. «Іліада»: історична основа, проблематика, система образів, художні особливості. Гомерівське питання.
2. «Батько трагедії» Есхіл. Проблематика, система образів, літературне відлуння трагедії «Прометей прикутий».
3. Вергілій. «Енеїда»: творча історія, проблематика, система образів, літературне відлуння (Котляревський). Вергілій і Гомер.
4. Загальна характеристика французького героїчного епосу «Пісня про Роланда».
5. Поема Данте Аліг'єрі «Божественна комедія» - філософсько-художній синтез середньовічної культури.
6. Роман Сервантеса «Дон Кіхот» як пародія на лицарські романи та трагікомічна епопея іспанського життя. Значення твору для розвитку нової європейської прози.
7. Жанрові різновиди драматургії В. Шекспіра. Ідейно-художня своєрідність трагедії «Гамлет» (або іншої – за вибором студента).
8. Ознаки бароко у філософській драмі П. Кальдерона «Життя – це сон».
9. Ознаки класицизму у комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич» (або іншої – за вибором студента).
10. «Робінзон Крузо» Д. Дефо як реалістичний просвітницький роман.
11. Ідейно-художні особливості творчості Вольтера. Загальна характеристика філософської повісті «Простак».
12. Творча історія, проблематика та система образів філософської трагедії Гете «Фауст».
13. Особливості творчості Е. Т. А. Гофмана (на матеріалі конкретних творів).
14. Загальна характеристика творчості Дж. Байрона (на матеріалі творів «Паломництво Чайльд-Гарольда» або «Мазепа»).
15. Історичний роман як жанр літератури романтизму (на матеріалі роману В. Скотта «Айвенго» або В. Гюго «Собор Паризької Богоматері»).
16. Російська література доби романтизму (на матеріалі творів О. Пушкіна, М. Гоголя, або М. Лермонтова).
17. Ідейно-художня своєрідність французького реалістичного роману (на прикладі творів Стендаля або О. де Бальзака за вибором студента).
18. Специфіка англійського реалізму та її втілення у творчості Ч. Діккенса (на матеріалі роману «Пригоди Олівера Твіста» або «Домбі і син»).
19. Ідейно-художня своєрідність російського реалістичного роману (на матеріалі творів Л. Толстого або Ф. Достоевського).
20. Поняття про символізм у європейській літературі кінця XIX століття та його філософсько-естетичні засади.

- 21.Творчі пошуки та новаторські відкриття в драматургії кінця ХІХ – початку ХХ ст. (на матеріалі одного з творів Г. Ібсена, Б. Шоу або А.П.Чехова).
- 22.Загальна характеристика «срібної доби» російської поезії, її провідних напрямів, течії та художніх здобутків.
- 23.Поняття про футуризм, його естетичні засади та експериментаторство у царині поезії.
- 24.Поняття про акмеїзм, його естетичні засади та художні здобутки представників цієї течії (на матеріалі творчості А. Ахматової).
- 25.Своєрідність світобачення та його художнє вираження в оповіданні Ф.Кафки «Перевтілення».
- 26.Проблематика роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита», традиції світової літератури у творі.
- 27.Бертольт Брехт: теорія «епічного театру» та її основні положення (на прикладі однієї з драм Б. Брехта за вибором студента).
- 28.Філософія екзистенціалізму та її вплив на розвиток світової літератури. Проблеми вибору в творах Сартра та А. Камю.
- 29.Символіка змісту та образів філософської повісті-притчі Е. Хемінгуея «Старий і море».
- 30.Латиноамериканський роман. Генеза та особливості поетики. Творчість Г.Гарсія Маркеса.

3. Вимоги до змісту кваліфікаційних робіт (бакалаврських робіт)

Бакалаврська робота – кваліфікаційна робота, яка визначається науковою новизною і має практичне значення. Тема бакалаврської роботи повинна бути актуальною й відповідати сучасному етапу вивчення тієї чи іншої проблеми, а також відкривати для студента можливості самостійного наукового пошуку.

Бакалаврська робота виконується під керівництвом кваліфікованого викладача, який консультує студента, допомагає скласти план роботи, орієнтує студента в наукових концепціях, напрямках та методиці дослідження. Бакалаврські роботи виконуються в межах кафедральної теми.

Кваліфікаційна робота вважається актуальною за таких умов:

- запропонована тема роботи недостатньо досліджена в літературознавстві;
- по темі роботи існують публікації автора.

Тематика кваліфікаційних робіт

Тематика бакалаврських робіт розробляється щорічно випускаючими кафедрами і уточнюється в процесі індивідуальної роботи зі студентами. Вибираючи тему студент керується певними науковими інтересами чи опирається на набутий практичний досвід. Найбільш підготовленим студентам кафедра може запропонувати розробку проблемної теми.

Вибір конкретної теми бакалаврської роботи визначається її актуальністю, новизною і практичним значенням. При цьому враховується наявність власних науково-методичних і методичних наробок, можливість опрацювання експериментального матеріалу, перспективу професійної орієнтації. Тематика кваліфікаційних робіт повинна бути безпосередньо пов'язана з вирішенням типових завдань професійної діяльності, що визначені в ОКХ.

Додаток Б

Перелік КОМПЕТЕНЦІЙ професійної діяльності,
що виносяться для виконання кваліфікаційних робіт

Шифр компетенцій за ОКХ	Типові завдання професійної діяльності
--	--

Шифр компетенцій за ОКХ	Типові завдання професійної діяльності
1	2
06.КСО, 04.КЗН, 01.КІ 03.КІ	Самостійно опрацьовувати наукові першоджерела, самостійно узагальнювати і систематизувати знання з дисципліни, укладаючи схеми, таблиці, розробляючи презентації.
06.КСО 01.КЗН 02.КЗН 03.КЗН 05.КЗН 02.КСП	<p>Усвідомлювати структуру власної пізнавальної діяльності: мотив-мету, план її досягнення, хід здійснення плану, оцінювання результату;</p> <p>самостійно визначити мету власної пізнавальної діяльності забезпечувати її досягнення (практично); виконувати мисленнєві дії (аналіз порівняння, узагальнення, конкретизація, синтез, експериментування);</p> <p>формулювати висновки за аналогією, моделювати, робити припущення і добирати переконливі аргументи на підтвердження висловлених тез; критично оцінювати сприйняту інформацію, а також спростовувати хибні твердження, оперуючи відомими уявленнями і поняттями літературознавчого й поза літературознавчого плану.</p>

Тема кваліфікаційної роботи має конкретизувати типові завдання виробничої діяльності, містити мету та предмет розроблення, галузь застосування.

Студент має право запропонувати на розгляд випускаючої кафедри власну тему.

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше половини її складу при обов'язковій присутності голови.

4. Критерії оцінювання якості підготовки

При виставленні оцінки враховується змістовність та ґрунтовність всіх відповідей студента на питання екзаменаційного білету, мовна, комунікативна та лінгвокраїнознавча компетенція та рівень знання творів зарубіжних авторів. Оцінювання усних відповідей здійснюється відповідно до вимог із конкретних питань екзаменаційного білету.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені та оцінюванні бакалаврської роботи члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Підсумкова кількість балів (max – 100)	За національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання
90-100	відмінно	A	оцінку “відмінно” отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільно володіє спеціальною термінологією, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з різних дисциплін для розв’язання практичних завдань; уміє розробляти методику вирішення дослідницьких проблем, використовуючи при цьому новітні досягнення теорії журналістики, технології журналістської творчості, історії зарубіжної та української журналістики; припускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень
82-89 75-81	добре добре	B C	оцінку “добре” отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст теоретичних питань, володіє навичками лінгвістичного й літературознавчого аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з методики журналістської творчості; правильно використовує професійну термінологію, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 1-2 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді
66-74 60-65	задовільно задовільно	D E	оцінку “задовільно” отримує студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології
35-59	незадовільно з правом повторного складання при	FX	оцінку “незадовільно” отримує студент, який не може розкрити основний зміст теоретичних питань, не володіє навичками застосування набутих знань

	поновленні на ДЕК		для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі помилки в остаточних висновках
--	----------------------	--	---

Набуті знання та вміння оцінюються за **критеріями**:

За кожне теоретичне питання випускник може максимально отримати 30 балів, за практичне – 40 балів.

При оцінюванні відповіді студента члени екзаменаційної комісії керуються такими критеріями:

- правильність, змістовність, аргументованість відповідей;
- уміння проілюструвати теоретичний матеріал власними прикладами;
- уміння застосувати теоретичні знання з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань;
- уміння самостійно зробити висновки з наведених фактів;
- володіння нормами літературної мови і культури усної відповіді.

Оцінювання виконання бакалаврської роботи

Деякі вимоги, виконання яких забезпечує максимальну оцінку кваліфікаційній роботі:

- об'єктивне висвітлення стану питання з творчим використанням сучасних джерел інформації;
- практичне значення результатів;
- наявність посилань на джерела інформації;
- відсутність дублювання, описового матеріалу, стереотипних рішень, що не впливають на суть та висвітлення отриманих результатів;
- використання прикладних пакетів комп'ютерних програм;
- оформлення відповідно до чинних стандартів;
- загальна та професійна грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу матеріалу;
- якість оформлення;
- самостійність виконання.

Оцінювання бакалаврської роботи здійснюється за наступними критеріями:

- відповідність змісту роботи обраній темі, її актуальність (10 б.);
- логічність структури роботи та чітка програма роботи (10 б.);
- ґрунтовність, повнота і науково-критичний аналіз літератури з проблеми дослідження (20 б.);

- успішність виконання завдань бакалаврської роботи (10 б.);
- рівень аналізу зібраного фактичного матеріалу (10 б.);
- новизна, теоретичне і практичне значення (10 б.);
- літературне, технічне й естетичне оформлення роботи (10 б.);
- публічний захист роботи (аргументованість, переконливість, вільне володіння матеріалом, культура мовлення) (20 б.).

Методичне забезпечення комплексної атестації

Методичні матеріали мають забезпечити самостійну роботу студента з підготовки до комплексної атестації.

Методичні матеріали розробляються випускаючими кафедрами, розглядаються і затверджуються вченою радою Інституту.

Методичні рекомендації щодо самостійної роботи підготовки студента до комплексної атестації подаються за наступною структурою.

- методичні рекомендації до написання бакалаврських робіт;
- методичні рекомендації до складання комплексного кваліфікаційного екзамену.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

I. Художні тексти

1. Гомер. Іліада.
2. Есхіл. Прометей прикутий.
3. Вергілій. Енеїда.
4. Пісня про Роланда.
5. Данте Аліг'єрі. Божественна комедія.
6. Рабле Ф. Гаргантюа і Пантагрюель.
7. Сервантес М. Дон Кіхот.
8. Шекспір В. Ромео і Джульєтта. Гамлет.
9. Кальдерон П. де ла Барка. Життя – це сон.
10. Мольєр. Міщанин-шляхтич.
11. Дефо Д. Робінзон Крузо.
12. Вольтер. Простак.
13. Гете Й.В. Фауст..
14. Байрон Д.Г.Н. Паломництво Чайльд-Гарольда. Мазепа.
15. По Е. А. Крук. Золотий жук. Маятник і провалля.
16. Пушкін О.С. Руслан і Людмила. Південні поеми. Євгеній Онєгін.
17. Лермонтов М.Ю. Демон. Мирі. Герой нашого часу.
18. Скотт В. Айвенго.
19. Гюго В. Собор Паризької Богоматері.
20. Стендаль. Червоне і Чорне.
21. Бальзак О. де. Батько Горіо. Гобсек.
22. Діккенс Ч. Домбі і син.
23. Толстой Л.М. Анна Кареніна.
24. Достоевський Ф.М. Злочин і кара.
25. Марк Твен. Пригоди Тома Сойєра. Пригоди Гекльберрі Фінна.
26. Шоу Б. Пігмаліон.
27. Уайльд О. Портрет Доріана Грея.
28. Пруст М. В пошуках втраченого часу.
29. Джойс Д. Джакомо Джойс.
30. Кафка Ф. Перевтілення.
31. Булгаков М.А. Майстер і Маргарита.
32. Хемінгуей Е.М. Старий і море.
33. Маркес Г.Г. Сто років самотності.
34. Камю А. Чума.
35. Брехт Б. Матінка Кураж та її діти.
36. Еко У. Ім'я троянди.

Монографії, підручники та хрестоматії

1. История всемирной литературы: В 9-ти томах. — М., 1984-1994.
2. История немецкой литературы: В 5-ти томах. — М., 1962.
3. История французской литературы: В 4-х томах. — М., Л., 1946.
4. Пашенко В.І., Пашенко Н.І. Антична література. — К.: Либідь, 2001.
5. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник / Ф.І. Прокаєв, Б.В.Кучинський, Ю.Л. Булаховська, І.В. Долганов. — К.: Вища школа, 1994. — 406 с.
6. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. — Львів, 1982. — 440 с.
7. История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение / М.П. Алексеев, В.М. Жирмунский, С.С. Мокульский, А.А. Смирнов. — М.: Высшая школа, 1987. — 414 с.
8. Література західноєвропейського Середньовіччя / під ред. Н.О. Висоцької. — Вінниця: Нова книга, 2003. — 464 с.
9. Западноевропейская литература XVII: Хрестоматия / Сост. Б.И.Пуришев; предисл. и подг. к печати В.А.Лукова. — 3-е изд., испр. — М.: Высш. шк., 2002. — 686с.
10. Хрестоматия по зарубежной литературе XVIII века: В 2 т. — М., 1970—1972.
11. История зарубежной литературы XVII века: Уч. для филол. спец. вузов / Н.А. Жирмунская, З.И. Плавский, М.В. Разумовская и др. Под ред. З.И. Плавской. — М.: Высш. шк., 1987. — 248 с.
12. История зарубежной литературы XVIII века: Уч. для филол. спец. вузов / З.И. Плавский, А. В. Белобратов, Е. М. Апенко и др. Под ред. З.И.Плавской. — М.: Высш. шк., 1991. — 335 с.
13. История зарубежной литературы XVII века: Уч. пособие для вузов / Под ред. Н.Т.Пахсарьян. — М.: Высшая школа, 2005. — 487 с.
14. Качуровський І.В. Генерика і архітектоніка. — К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2005. — 382 с.
15. Ковбасенко Ю.І. Антична література. Навчальний посібник. — К.: КУБГ, 2010.
16. Ковбасенко Ю.І. Література Середньовіччя. — К.: КМПУ, 2009.
17. Ковбасенко Ю.І. Література Просвітництва // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. — 2001. — № 1.
18. Андреев Л.Г. и др. История зарубежной литературы конца XIX - нач. XX века: учебник. — М., 1978.
19. Аникин Г.В., Михальская Н.П. История английской литературы. — М., 1975.
20. Денисова Т.Н. Американська література XX століття. — К., 2002.
21. Зарубежная литература XX века: Учебн. для вузов / Под ред. Л.Г.Андреева. — М., 2004.

22. Зарубежная литература конца XIX-начала XX века: учебное пособие для студентов высш. учебн. заведений / Под ред. В.М. Толмачева. – М.: Академия, 2003.
23. История западноевропейской литературы. XIX век. Англия / Под ред. Л.В. Сидорченко, И.И. Буровой. – М., СПб, 2004.
24. История зарубежной литературы XIX века / Под ред. Н.А. Соловьевой. – М., 2000.
25. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. – К., 1997.
26. Література Англії. XX століття: Навч. посібник / К.О.Шахова, Н.Ю.Жлуктенко, С.Д.Павличко та ін. — К.: Либідь, 1993. — 400 с.

Додаткова література

1. Аверинцев С.С. Поэтика ранневизантийской литературы. — М., 1977.
2. Адмони В.Г. «Песнь о нибелунгах»: её истоки и её художественная структура // Песнь о нибелунгах. — Л., 1972. — С. 305–335.
3. Андреев Л.Г. Современная литература Франции. 60-е годы. — М., 1977.
4. Андреев М.Л. Средневековая европейская драма: Происхождение и становление (X–XIII вв.). — М.: Искусство, 1989. — 212 с.
5. Аникст А.А. Теория драмы от Аристотеля до Лессинга. — М. 1967.
6. Балашов Н.И. Испанская классическая драма в сравнительно-литературном и текстологическом аспектах. — М.: Наука, 1975. — 335с.
7. Барт Р. Расиновский человек // Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. — М., 1994.
8. Бахтин М. М. Эпос и роман. – Санкт-Петербург: Азбука, 2000. – 304 с.
9. Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная смеховая культура Средневековья и Ренессанса. — М., 1990.
10. Білецький О.І. Поема Данте // Білецький О.І. Зібрання праць В 5 томах. — Т.5. — К., 1966.
11. Бордонов Ж. Мольер. — М.: Искусство, 1983. — 415с.
12. Бреннер Ж. Моя история современной французской литературы. — М., 1994.
13. Виппер Ю.Б. О разновидностях стиля барокко в западноевропейских литературах XVII века // Виппер Ю.Б. Творческие судьбы и история. — М., 1990.
14. Виппер Ю.Б. Формирование классицизма во французской поэзии начала XVII века. — М., 1967.
15. Гаспаров Л.М. Каролингское возрождение (VIII–IX вв.) // Памятники средневековой латинской литературы IV–IX веков. — М.: Наука, 1970. — С. 221–242.
16. Гаспаров Л.М. Латинская литература между империей и папством (X – XI вв.) // Памятники средневековой латинской литературы X–XIII веков. — М.: Наука, 1972. — С. 9–37.

17. Гаспаров Л.М. Поэзия вагантов // Поэзия вагантов. — М., 1975. — С. 421–514.
18. Голенищев-Кутузов И.Н. Творчество Данте и мировая культура. — М., 1971.
19. Горбунов А.Н. Джон Донн и английская поэзия XVI–XVII веков. — М., 1993.
20. Гриб В. Р. Мадам де Лафайет. Расин. Мольер // Гриб В. Р. Избранные работы. — М., 1956.
21. Грушевський М.С. Історія української літератури: В 6 т. — Т. 2. — К.: Либідь, 1993. — С. 159–221.
22. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. — М.: Искусство, 1984. — 350 с.
23. Данте і Україна / Уклав М. Стріха. — К., 2000.
24. Даркевич В. П. Народная культура средневековья: Пародия в литературе и искусстве IX–XVI вв. — М.: Наука, 1992. — 285 с.
25. Елистратова А. А. Английский роман эпохи Просвещения. — М., 1966.
26. Елистратова А. А. Роберт Бернс. — М., 1957.
27. Жирмунский В.М. Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки. — М., Л.: Гослитиздат, 1962. — 435 с.
28. Забабурова Н.В. Творчество М. де Лафайет. — Ростов-на-Дону: Изд-во Рост. ун-та, 1985. — 175 с.
29. Зайцев В.К. Между Львом и Драконом (Дубровницкое Возрождение и эпическая поэма И.Гундулича „Осман”). — Минск: Наука и техника, 1969. — 164 с.
30. Западноевропейская художественная культура XVIII века. — М., 1980.
31. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. — Харьков, 2000. — 354 с.
32. Затонский Д.В. Европейский реализм XIX века: линии и лики. — К., 2006.
33. Зонина Л. Тропы времени. Заметки об исканиях французских романистов (60-е–70-е гг.). — М., 1984.
34. Кадышев В. Расин. — М.: Наука, 1990. — 272 с.